

sötét csíkok a Kis-Dunára merőlegesen haladtak. Az árvíz utáni magas talajvíz miatt pontosabb megfigyelést nem tudtunk végezni, de annyi bizonyossá vált, hogy a patakkal határolt lakott területre esik.

A 12. oszlop helye a Pilisből eredő Kenyérmezői-patak bal partján helyezkedik el. Ez a patak ma egyenesen a Kis-Dunába torkollik és átvágja az egykori falu területét is. A 18. sz. végi szabályozás előtt azonban abba a dunai mellékágba csatlakozott, amely az egykori temetőt is, ill. a falu területét Ny-ról és DNy-ról határolta.

A 12. oszlophelyen két középső bronzkori leletanyagot tartalmazó gödröt találtunk.

A feltárást végző intézmény a Magyar Mezőgazdasági Múzeum.

Munkatárs: Kőrösi Andrea archeozoológus.

MOLNÁR ERZSÉBET

117. Érd, Tepecs

(MRT 7. k. 9/18 lh.)

(Pest megye) V, LT, Kk, Tő

A Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága 2006 tavaszán régészeti kutatást végzett az M6 autópálya M0-Érdi tető Pest megye területére eső szakaszán. Magyarország Régészeti Topográfiája kelta-római s középkori telepet jelöl itt a Sulák csatorna Ny-i partján. A 2001-ben folytatott terepbejárás során kiderült, hogy összeér a Topográfiában külön jelölt Akasztódomb (17. lh.) és Tepecs (18. lh.) lelőhely.

A 2006-ban feltárt terület kb. 1,5 ha volt, az összefüggően lehumuszolt felületen 108 objektum került elő. Többsége egy késő kelta (LT D) periódusba sorolható telephez tartozott.

A telepobjektumok többsége (62) gödör. Nagy, mély, méhkas alakú tárolóvermek s sekélyebb kerek gödrök. Némelyik alján nagy kövek, félkörívben kirakva. Két ilyenben állattemetkezés is volt. Sok volt a cölöplyuk is (27). Némelyik rendszerbe illeszthető; pl. téglalap alakú felszíni cölöpház, szélfogóként használt féltetők stb.

A félig földbe mélyített házak (9) egyik csoportja kisebb, hosszúkas, Ny-i oldalon padkával s cölöplyuk nélkül. Másik csoportja lakóház. Ezek formája többnyire lekerekített téglalap alakú, több cölöplyukkal. Az egyik ház kerek volt, szélein s középső tengelyében cölöpökkel. Tűzlelőhely vagy kemence egyikben sem volt.

A telepet két szélén árokrendszer határolta. Keleten, a patakparton egy széles árok, alja kétosztatú. Nyugaton hármass árokrendszer, ami a szélén még tovább tagolódott, helyenként padkás, s tölcseresen szűkült. Volt még egy rövidebb késő középkori árok is a telep közepén.

Két gödörben találtunk emberi maradványokat. Egyikbe egy zsugorított csontvázat tettek, melléklet nélkül. A másikban pedig hamvasztásos temetkezés volt egy ép bikónikus kelta tállal s vastárgyakkal (LT C-D).

A leletanyag főleg kerámia s állatcsont. A kerámia nagy része korongolt szürke edénytöredék: S-profilú tálak, duzzadt peremű gömbölyű tálak, talpas táltöredékek, nagy hombár- s fazéktöredékek. Kiemelkedő egy

fogófüllel rendelkező táltípus ún. Ansatzkopf, melynek legközelebbi párhuzamai a Gellért-hegyi telepről ismertek. Két-három festett sávós kis töredék és grafitos edényperem is előfordul. Nagyon sok a kézzel formált kerámia. Egyenes peremű kónikus csészék, kihajló peremű nagy fazekak, néha plastikus bütyök vagy bevagdosott díszítéssel. Edénytípusaink egy része már a LT C2 periódusban feltűnik, de többségük a LT D időszakra jellemző.

Néhány fényes fekete felületű töredék s behúzott peremű tál egy korábbi *Hallstatt* településre utal, melyhez objektumot nem tudunk kötni.

Az állatcsont közül kiemelkedik az egyik gödör alján lévő nagyméretű szarv. Egy másik gödörben szarvasmarha-temetkezést találtunk.

A fémanyag nagyon kevés volt. Az egyik gödörházból bronzfibula tűje, másiktól hajtűtöredék származott. A hamvasztásos sírból vasfibula s vasveretes pajzsdudor töredékei kerültek elő.

A szomszédos Akasztódombon fémkeresővel több római érmet s fibulát találtunk, római kerámia kíséretében. A két lelőhely összeér, de az általunk feltárt részen nincs római leletanyag. Ezt a késő kelta telepet a limes menti sáv kiürítésekor a római foglalás elején hagyták fel.

A kelta telepen kívül a feltárást ÉNy-i részén egy kerek kemence került elő munkagödörrel. Ez utóbbiból *török kori* (17. sz.), belül fehér mázas edény származott.

OTTOMÁNYI KATALIN

118. Érpatak, Törvényes-dűlő

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B

2006. december 13-án terepbejárást végeztünk a Butyka nevű településrészen, melynek során egy új, felszíni telepnyomokkal jelzett bronzkori lelőhelyet regisztráltunk.

ALMÁSSY KATALIN

119. Fábiansebestyén, Pusztatemplom

(Csongrád megye) B, Szk, LT, Sza, Ge, A, Á, Kk, Ú, I

A község határának Ny-i részén, a Szentese-re vezető műúttól É-ra található a lelőhely, a Kórógy-ér bal partján. Itt volt a középkori Fábiansebestyén falva, templomának DNy-i csonkja ma is közel 3 m-re magasodik egy őskori kurgánon, ennek az egyházi épületnek az alaprajzi elrendezését egy az ezredfordulón lefolytatott ásatás során sikerült tisztáznunk.

A középkori falu erős bolygatást szenvedett az 1960-as, 1970-es évek fordulóján, amikor a területén sertéstelepet létesítettek. A megelőző feltárást egy újabb beruházás tette szükségessé.

A 2006. szeptember 12. és november 15. között végzett kutatás során 233 objektumot regisztrálhattunk a 3000 m²-nyi területen, ebből 28 újkorinak bizonyult.

A legkorábbi leletek a korai bronzkorból származnak (4 objektum), két objektum a késő bronzkori